

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα, 23 Δεκεμβρίου 2020

ΕΝΗΜΕΡΩΣΗ ΔΙΑΠΙΣΤΕΥΜΕΝΩΝ ΣΥΝΤΑΚΤΩΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΥΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΤΟΝ ΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ ΒΑΣΙΛΗ ΚΙΚΙΛΙΑ ΚΑΙ ΤΗΝ ΥΦΥΠΟΥΡΓΟ ΥΓΕΙΑΣ ΖΩΗ ΡΑΠΤΗ

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι καλησπέρα σας. Ξεκινάει η ενημέρωση από τον Υπουργό Υγείας κύριο Βασίλη Κικίλια. Μαζί του σήμερα είναι η Υφυπουργός Υγείας κυρία Ζωή Ράπτη, η οποία είναι αρμόδια για θέματα ψυχικής υγείας.

Κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

Β. ΚΙΚΙΛΙΑΣ: Καλησπέρα σας κυρίες και κύριοι και χρόνια πολλά για τις επερχόμενες άγιες μέρες, γιορτινές μέρες που έρχονται.

Η σημερινή ημερήσια έκθεση επιδημιολογικής επιτήρησης της Covid, έχει 937 νέα κρούσματα, με 495 συμπολίτες μας να νοσηλεύονται διασωληνωμένοι και 62 ακόμα καταγεγραμμένους θανάτους.

Και με βάση και αυτά τα στοιχεία – δεν είναι στατιστικά για εμάς, με πόνο ψυχής ο Γολγοθάς και η Οδύσσεια που περνούν οι συμπολίτες μας που νοσούν βαριά από Covid – κάνουμε έκκληση ως Υπουργείο Υγείας, αυτά τα Χριστούγεννα να τα γιορτάσουμε στενά οικογενειακά. Πολύ στενά οικογενειακά με πολλή-πολλή αγάπη, αλλά και πολλή-πολλή προσοχή.

Το χρωστάμε στους εαυτούς μας και στους αγαπημένους μας, να προσέξουν ιδιαίτερα. Κάθε φορά που ένας συμπολίτης μας δεν προσέχει, θέτει σε κίνδυνο τον εαυτό του, την οικογένειά του, τον περίγυρό του και ενδεχομένως και πολλούς άλλους συμπολίτες του.

Περνάω στο πολύ μεγάλο project, τεράστιο project του εμβολιασμού. Μια υγειονομική επιχείρηση, την Επιχείρηση «Ελευθερία», που ποτέ στο παρελθόν δεν έχει ξαναοργανωθεί σε τέτοιο βαθμό, με τέτοιο χρονοδιάγραμμα και καθολικά στον πληθυσμό της χώρας μας.

Ποτέ σε παγκόσμια κλίμακα δεν έχει ξαναεπιχειρηθεί τέτοιο εγχείρημα. Και θα ήθελα να σας πω, για μια ακόμη φορά, ότι και με βάση τις σημερινές ανακοινώσεις βλέπετε ότι το Υπουργείο Υγείας, όλα τα συναρμόδια Υπουργεία, οι φορείς, η διακυβέρνηση του Κράτους, οι υγειονομικοί μας στα 1.018 εμβολιαστικά κέντρα τα οποία ετοιμάζονται, τεχνικοί, επιστήμονες, άνθρωποι της ψηφιακής τεχνολογίας, άνθρωποι της ασφάλειας, οι Ένοπλες Δυνάμεις ως προς τα logistics, το σύνολο του

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Κράτους εργάζεται πυρετωδώς, έτσι ώστε να μπορέσουμε να επιτύχουμε σε αυτή την προσπάθεια.

Θέλω όμως να επαναλάβω και να είμαι ειλικρινής απέναντι σε όλους, ότι είναι προφανές ότι σε ένα τόσο μεγάλο εγχείρημα θα υπάρχουν και κάποια μικρά λάθη, θα υπάρχουν και κάποιες αστοχίες. Ότι πρέπει να συντονιστεί το σύνολο της ελληνικής κοινωνίας, να ενημερωθεί, να κλείσει ραντεβού και σταδιακά να εμβολιαστεί.

Άρα εμείς με διαφάνεια, με ειλικρίνεια, καθημερινώς θα ενημερώνουμε, θα βελτιωνόμαστε, θα διορθώνουμε το ο,τιδήποτε δεν πηγαίνει καλά.

Είμαι πεπεισμένος ότι βήμα-βήμα και σταδιακά θα καταφέρουμε με έγκυρη ενημέρωση, επιστημονική ενημέρωση για τα εμβόλια και αφού όπως βλέπετε το ένα μετά το άλλο παίρνουν σειρά για έγκριση – θυμίζω εγκρίθηκε ήδη από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και τον EMA το εμβόλιο της Pfizer.

6 Ιανουαρίου η ανάλογη αρμόδια Επιτροπή και ο EMA θα επανασυγκληθεί για την έγκριση του εμβολίου της Moderna και παίρνουν σειρά και άλλες εταιρείες με τα εμβόλιά τους. Αυτό σημαίνει ότι σταδιακά από εβδομάδα σε εβδομάδα, από μήνα σε μήνα θα αυξάνονται και οι ποσότητες των εμβολίων.

Παρακαλώ πολύ με τις οδηγίες και τις συμβουλές της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, με υπομονή, με σύνεση θα περιμένουμε όλοι τη σειρά μας, θα εμβολιαστούμε, θα ξαναπάρουμε σταδιακά τις ζωές μας πίσω.

Σήμερα, το κύριο θέμα της συνέντευξης Τύπου, αφορά την ψυχική Υγεία, για αυτό είναι μαζί μου και η αρμόδια Υφυπουργός, η Ζωή Ράπτη.

Ξέρω πολύ καλά, ξέρουμε πολύ καλά πώς νιώθετε, νιώθουμε, οι οικογένειές μας, στο σπίτι μας είμαστε όλοι σε ψυχολογική πίεση. Είναι μήνες πίεσης κοινωνικής, οικονομικής, επαγγελματικής με υγειονομικά δύσκολες συνθήκες. Μια πραγματικότητα στην οποία δοκιμάζονται όλοι.

Υπάρχει φόβος για τον ιό, υπάρχει άγχος και αβεβαιότητα για την οικονομική κατάσταση, υπάρχει στρες, μεγάλη πίεση για την εφαρμογή των μέτρων, μοναξιά σε πολλούς συνανθρώπους μας, ψυχική κούραση.

Και για όλα αυτά θέλω να τονίσω ότι εμείς, η ελληνική Πολιτεία είμαστε εδώ δίπλα σας. Καταλαβαίνουμε ότι η ελληνική κοινωνία έχει επιδείξει αξιοθαύμαστη αντοχή, ωριμότητα, προσαρμοστικότητα σε σχέση με άλλες κοινωνίες και άλλες χώρες.

Είμαστε εδώ, στηρίζουμε ο ένας τον άλλον, αυτό το θεωρώ πολύ μεγάλη τιμή για την Πατρίδα μας και τους συμπολίτες μας.

Και εμείς στο Υπουργείο Υγείας όχι μόνο δεν παραγνωρίζουμε τη σημασία της ψυχικής υγείας του πληθυσμού, αλλά πιστεύουμε ακριβώς ότι λόγω της πανδημίας χρειάζεται πολύ μεγαλύτερη έμπρακτη στήριξη και αυτό κάνουμε.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Να ανακοινώσω σε αυτό το σημείο, κατόπιν συνεργασίας και συνεννόησης με την Υφυπουργό, τη διεύρυνση της Επιτροπής Λοιμωξιολόγων-Επιδημιολόγων με έναν ακόμα επιστήμονα, αυτή τη φορά Καθηγητή Ψυχιατρικής, τον κύριο Βασίλειο-Παντελεήμονα Μποζικά, Διευθυντή της Β΄ Ψυχιατρικής Κλινικής του ΑΠΘ, ένας από τους ανθρώπους οι οποίοι ασχολούνται επισταμένως με παγκόσμιες μελέτες που έχουν να κάνουν με το γενικό πληθυσμό, την ψυχική του υγεία, τα μεταδοτικά νοσήματα και άρα την Covid.

Σε ό,τι αφορά τη χρηματοδότηση, θέλω να πω ότι ήδη αυξήσαμε τον τακτικό προϋπολογισμό για τις υπηρεσίες ψυχικής Υγείας και απεξάρτησης για το 2021 κατά 62%, στα 58 εκατομμύρια ευρώ, ώστε να φτάσουμε στο 2% των συνολικών δαπανών για την Υγεία, σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας.

Και επίσης, ότι επιδιώκουμε και θα πετύχουμε από τον Ευρωπαϊκό Μηχανισμό Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας, την περαιτέρω χρηματοδότηση δράσεων στήριξης του πληθυσμού σε απομακρυσμένες περιοχές της χώρας.

Πριν δώσω το λόγο στην κυρία Υφυπουργό και φίλη μου Ζωή Ράπτη, να πω για μία ακόμη φορά, μια που έρχονται οι άγιες μέρες των Χριστουγέννων, που είναι γιορτή αγάπης και αλληλεγγύης, στήριξης του ενός στον άλλον και οικογενειακές γιορτές. Αν πραγματικά αγαπάτε τον συνάνθρωπό σας, αν πραγματικά αγαπάτε την οικογένειά σας, αν πραγματικά έχετε συναίσθηση της πολύ μεγάλης ευθύνης του να προστατεύσουμε τις ευπαθείς ομάδες, προσέξτε φέτος πολύ περισσότερο. Αν θέλετε και αν γίνεται, χρησιμοποιείστε την τεχνολογία για να επικοινωνήσετε με τους αγαπημένους σας ανθρώπους, προσέξτε τις συναθροίσεις στα σπίτια, μειώστε τις στο μίνιμουμ δυνατόν.

Ελάτε όλοι μαζί να κάνουμε μία προσπάθεια, να τα καταφέρουμε και να ξαναπάρουμε τις ζωές μας πίσω.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε τον Υπουργό Υγείας. Το λόγο έχει η Υφυπουργός Υγείας, κυρία Ζωή Ράπτη.

Ζ. ΡΑΠΤΗ : Καλησπέρα και από μένα. Δεν υπάρχει καμία αμφιβολία ότι τόσο αυτή καθ' εαυτή η πανδημία του κορονοϊού με πάνω από 76 εκατομμύρια κρούσματα και 1,5 εκατομμύριο νεκρούς παγκοσμίως, όσο και τα αναπόφευκτα μέτρα προστασίας του κορονοϊού ή και το lockdown που πήραν όλες οι χώρες του πλανήτη, έχουν αλλάξει δραματικά τη ζωή και την καθημερινότητά μας και ανέτρεψαν οτιδήποτε θεωρούσαμε δεδομένο και ασφαλές.

Οι ψυχοκοινωνικές επιπτώσεις της πανδημίας είναι ανησυχητικές. Έχει καταγραφεί σε όλες τις σχετικές έρευνες, και στην Ελλάδα αλλά και διεθνώς, ένα πολύ υψηλό ποσοστό ανθρώπων με άγχος, που ξεπερνά το

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

1/3 του πληθυσμού σε κάποιες χώρες, αλλά και συναισθήματα έντονου φόβου, όπως και κατάθλιψη.

Συναισθήματα που μας δυσκολεύουν, και αυτό είναι απόλυτα φυσιολογικό και ανθρώπινο, και έχουν επηρεάσει τους συνανθρώπους μας ανεξαρτήτως ηλικίας, φύλου αλλά και καταγωγής.

Αυτός ο χρόνος δεν ήταν εύκολος για κανέναν μας και αν αισθάνεστε άγχος ή αν έχετε διάθεση άσχημη να γνωρίζετε ότι δεν είστε μόνοι. Στην πίεση από την ίδια την ασθένεια, προστίθενται συναισθήματα αβεβαιότητας από την ανησυχία και την οικονομική κατάσταση σε κάθε νοικοκυριό, αλλά και συναισθήματα κούρασης που αφορούν στα μέτρα προστασίας.

Η κοινωνική αποστασιοποίηση και οι περιορισμοί στις συναθροίσεις, οι αλλαγές στην εργασιακή μας καθημερινότητα, το κλείσιμο των σχολείων και των Πανεπιστημίων, αλλά και των χώρων θρησκευτικής λατρείας, των εστιατορίων, των θεάτρων, των ξενοδοχείων, των χώρων μουσείων, τέχνης και μουσικής, των αθλητικών εκδηλώσεων, η δραματική, δηλαδή, αυτή αλλαγή στην ζωή μας, είναι μια πρωτοφανής κατάσταση στην οποία η ψυχολογική προσαρμογή είναι πάρα πολύ δύσκολη.

Ακόμα πιο δύσκολη και με τεράστια και συνεχή πίεση επί μήνες, είναι η πραγματικότητα για το ιατρικό και νοσηλευτικό μας προσωπικό, οι οποίοι έχουν ξεπεράσει τα όρια αντοχής, όχι μόνο σωματικά αλλά και ψυχικά.

Το δε σημαντικότερο όλων είναι η άδικη και τραγική απώλεια των συμπολιτών μας, αλλά και η αγωνία των οικογενειών τους που βίωσαν και βιώνουν τον φόβο από μια ασθένεια που μπορεί να αποβεί μοιραία.

Με άλλα λόγια, αυτή η πανδημία έχει δημιουργήσει μια πρωτόγνωρη, δυστοπική πραγματικότητα και όλοι μας, παιδιά, νέοι και ενήλικες αλλά και ηλικιωμένοι, χάσαμε σε ένα μεγάλο βαθμό την ψυχική μας ελευθερία.

Για αυτό πολύ σωστά το πρόγραμμα του εθνικού εμβολιασμού, φέρει το όνομα «Ελευθερία». Περισσότερο από ποτέ, σήμερα οφείλουμε να διατηρήσουμε τις ψυχικές μας δυνάμεις και να βρούμε τρόπους να τις ενισχύσουμε για να ανταπεξέλθουμε στην δύσκολη περίοδο που διανύουμε και να μπορέσουμε να χτίσουμε την βάση για την επόμενη μέρα. Γιατί δεν μπορεί να υπάρξει υγεία χωρίς ψυχική υγεία, όπως δεν μπορεί να υπάρξει οικονομία και κοινωνία χωρίς ψυχική υγεία.

Στην προσπάθεια μας αυτή δεν αφήνουμε κανέναν μόνο του. Το Υπουργείο Υγείας όλους αυτούς τους μήνες, παράλληλα με την τεράστια προσπάθεια που καταβάλει για την αντιμετώπιση της πανδημίας έχει δώσει ιδιαίτερη βαρύτητα στην φροντίδα των ψυχικά ασθενών, στα Κέντρα Ψυχικής Υγείας και στα ψυχιατρικά Νοσοκομεία της χώρας, εφαρμόζοντας αυστηρά μέτρα προστασίας και διενεργώντας τακτικά τεστ, τόσο στο προσωπικό των υπηρεσιών όσο και στους ασθενείς, αλλά και στους διαμένοντες στις δομές φιλοξενίας. Η συστηματική παρακολούθηση των δομών αυτών συνέβαλε στο να μην υπάρχει μέχρι σήμερα έξαρση των κρουσμάτων στις δομές αυτές.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Αναγνωρίζοντας την ιδιαιτερότητα της υγειονομικής κρίσης και τις κοινωνικές και ψυχολογικές συνέπειές της στους πολίτες, το Υπουργείο Υγείας αποφάσισε την στελέχωση της Επιτροπής Εμπειρογνομώνων, όπως είπε ο Υπουργός, με έναν διακεκριμένο Καθηγητή- ψυχίατρο, τον κύριο Βασίλειο-Παντελεήμονα Μποζίκα.

Σήμερα περισσότερο παρά ποτέ, είναι πολύ σημαντικό να ενισχύσουμε και να υλοποιήσουμε συγκεκριμένες δράσεις, τις οποίες το Υπουργείο Υγείας προγραμματίσει και αυτές κατευθύνονται σε 5 άξονες.

Ο πρώτος άξονας είναι ότι αναπτύσσουμε μια σειρά προγραμμάτων ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για τους πολίτες για όσο διάστημα διαρκεί η πανδημία. Πιο συγκεκριμένα, λειτουργούμε σε 24ωρη βάση τη γραμμή ψυχοκοινωνικής υποστήριξης 10306, η οποία ανώνυμα και εμπιστευτικά στελεχώνεται από καταρτισμένους και έμπειρους επαγγελματίες υγείας, που βοηθούν τους συμπολίτες μας που αναζητούν εκεί ψυχολογική υποστήριξη.

Η γραμμή αυτή λειτουργεί σε συνεργασία με την 1^η Ψυχιατρική Κλινική του Αιγινήτειου Νοσοκομείου, της Ομοσπονδίας των φορέων ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης ΑΡΓΩ, αλλά και «το Χαμόγελο του Παιδιού».

Αυτή η γραμμή 10306 έχει απαντήσει μέχρι σήμερα σε 78.000 περίπου κλήσεις συμπολιτών μας και έχει διαχειριστεί αιτήματα που εκφράζουν άγχος και φόβο για τον κορονοϊό σε ποσοστό 82%, ανασφάλεια για το αύριο, τόσο σε προσωπικό όσο και οικονομικό επίπεδο κατά 70%, αλλά και ένα αίσθημα απομόνωσης και κόπωσης σε ποσοστό 65%.

Στο ίδιο πλαίσιο, αναπτύσσουμε και προγράμματα ψυχολογικής υποστήριξης με τηλεσυμβουλευτική μέσω διαδικτυακών εφαρμογών, Skype και Messenger για τους ασθενείς που νοσηλεύονται ή βρίσκονται σε καραντίνα κατ' οίκον. Για τα μέλη των οικογενειών τους, αλλά και για το υγειονομικό προσωπικό των Νοσοκομείων μας, το οποίο καθημερινά αγωνίζεται για να σώσει τις ζωές των συνανθρώπων μας.

Στο δεύτερο άξονα αναπτύσσουμε προγράμματα εξ' αποστάσεως ψυχοκοινωνικής υποστήριξης για το γενικό πληθυσμό, με έμφαση στους ανέργους, στους ασθενείς μας με χρόνιες παθήσεις, αλλά και στα παιδιά μας και τους εφήβους.

Τις αμέσως επόμενες ημέρες θα υπάρξουν αναλυτικές πληροφορίες για τους φορείς ψυχοκοινωνικής υποστήριξης που έχουν αναλάβει τις εν λόγω δράσεις, από την ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας για το πώς μπορούν οι πολίτες να επικοινωνήσουν μαζί τους για να πάρουν αποτελεσματική υποστήριξη.

Ο τρίτος πυλώνας είναι ότι έχουμε αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου Υγείας την ενότητα Ψυχική Υγεία, απλές και κατανοητές βοηθητικές συμβουλές, για τον τρόπο αντιμετώπισης των ψυχολογικών συνεπειών της Covid, ένα είδος πρώτων βοηθειών ψυχικής Υγείας. Εκεί υπάρχουν φάκελοι με οδηγίες για τα παιδιά, καθώς και για την αντιμετώπιση

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

της απομόνωσης, που πολλοί, ειδικά οι υπερήλικοι συμπολίτες μας βιώνουν.

Ειδικά για τη στήριξη, ο τέταρτος πυλώνας, του υγειονομικού μας προσωπικού, έχουμε αναρτήσει στην ιστοσελίδα του Υπουργείου μας, έναν οδηγό για τη ψυχική διατήρηση της επιδημίας, ο οποίος εκπονήθηκε από την 1^η Ψυχιατρική Κλινική της Ιατρικής Σχολής του Πανεπιστημίου της Αθήνας και απευθύνεται ακριβώς στους υγειονομικούς μας, ενώ θέλω και να ανακοινώσω, ότι έχουμε δρομολογήσει μία ειδική έρευνα για το σύνδρομο εργασιακής εξουθένωσης, «burn out syndrome», που βιώνουν σήμερα οι υγειονομικοί μας στα εθνικά κέντρα αναφοράς Covid, ούτως ώστε να τους στηρίξουμε πιο αποτελεσματικά.

Πέμπτον, ενισχύουμε με προσλήψεις ψυχιάτρων τις δομές ψυχικής Υγείας της χώρας που είχαν αποδραστηριοποιηθεί από προσωπικό όλα αυτά τα χρόνια και βεβαίως για την αντιμετώπιση των νέων έκτακτων αναγκών για την διασπορά του κορονοϊού με ταχύτερες διαδικασίες.

Τέλος, θέλω να διαβεβαιώσω ότι παρά τις τεράστιες δυσκολίες εξαιτίας της πανδημίας, τόσο εγώ όσο και ο Υπουργός Υγείας, ο κύριος Βασίλης Κικίλιας, θα καταβάλουμε κάθε δυνατή προσπάθεια για να επαναπροσδιορίσουμε σε στέρεες βάσεις το μέλλον της ψυχιατρικής μεταρρύθμισης, ώστε κανείς συμπολίτης μας να μην μείνει πίσω.

Το νέο εθνικό σχέδιο δράσης για την ψυχική Υγεία έχει ορίζοντα δεκαετίας και θα το παρουσιάσουμε μέσα στο 2021.

Κλείνοντας και απηχώντας και τις συμβουλές του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, θα πρέπει να μην ξεχνάμε πως η απόσταση που βιώνουμε για να προφυλαχθούμε και να προφυλάξουμε τους αγαπημένους μας, είναι φυσική και όχι κοινωνική.

Είναι σημαντικό, λοιπόν, να διατηρήσουμε το συλλογικό πνεύμα, το πνεύμα που αναπτύξαμε όλη αυτή τη διάρκεια της πανδημίας επικοινωνώντας και ζητώντας και προσφέροντας βοήθεια.

Επίσης, είναι σημαντικό να ανακαλύψουμε νέους τρόπους να επικοινωνούμε με τους δικούς μας και με την οικογένειά μας, με τους ανθρώπους που αγαπάμε και να δείχνουμε την αγάπη μας, αφιερώνοντας το χρόνο εκείνο που μας έχει λείψει τον προηγούμενο καιρό από τους δικούς μας ανθρώπους.

Τέλος, χρειάζεται να δώσουμε χρόνο και στον εαυτό μας, να τον φροντίσουμε προσφέροντάς του τη δυνατότητα να μπορέσει να πάει έναν περίπατο στη φύση, να γυμναστεί, να ακούσει μουσική, να μοιραστεί τις σκέψεις και τα συναισθήματά του με τους αγαπημένους του, ακόμα και αν είναι μακριά, με τη βοήθεια βεβαίως της σύγχρονης τεχνολογίας.

Φέτος τα Χριστούγεννα θα είναι διαφορετικά, μακριά από τους αγαπημένους μας, αλλά είναι αυτό χωροταξικά όχι συναισθηματικά. Θα είναι όμως και ελπιδοφόρα. Το εμβόλιο είναι καθ' οδόν. Αυτό όμως που θα βοηθήσει στην αντιμετώπιση του ιού και θα μας δώσει τη δυνατότητα να

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

πάρουμε τη ζωή ξανά στα χέρια μας πιο δυνατή και πιο ώριμη, είναι ο εμβολιασμός όλων μας.

Πρώτοι θα δώσουν το παράδειγμα η Πρόεδρος της Δημοκρατίας Κατερίνα Σακελλαροπούλου και ο Πρωθυπουργός Κυριάκος Μητσοτάκης αυτή την Κυριακή. Ας τους ακολουθήσουμε όλοι.

Θέλω να ευχηθώ από την καρδιά μου σε όσους ασθενούν να επιστρέψουν γρήγορα κοντά μας υγιείς και δυνατοί. Ενωμένοι θα τα καταφέρουμε να υπερνικήσουμε την πανδημία με τη βοήθεια του Θεού και της Επιστήμης, όπως είπε και ο Μακαριώτατος Αρχιεπίσκοπος κ.κ. Ιερώνυμος όταν εξήλθε νικητής από το Νοσοκομείο Ευαγγελισμός.

Καλά Χριστούγεννα σε όλους με υγεία και καλή μας χρονιά.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Ευχαριστούμε την κυρία Ράππη, τώρα να περάσουμε σε κάποιες ερωτήσεις.

Γ. ΣΟΥΛΑΚΗ: Κύριε Υπουργέ, μέσα στις 15 πρώτες ημέρες των εμβολιασμών, το Ηνωμένο Βασίλειο κατάφερε να εμβολιάσει 500.000 πολίτες. Τώρα που οι εμβολιασμοί δεν είναι πλέον σχέδιο επί χάρτου αλλά πραγματικότητα, εκτιμάτε ότι στην πράξη θα αλλάξει ο αριθμός των 2 εκατομμυρίων εμβολιασμών ανά μήνα στη χώρα μας;

Και για την κυρία Ράππη μια ερώτηση: το παρατεταμένο lockdown έχει προκαλέσει πολλά θύματα και σε επίπεδο ψυχικής υγείας. Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, το 90% των νέων πάσχει από διαταραχές άγχους και προβλήματα στη μάθηση εξαιτίας του κλεισίματος των σχολείων. Πώς σκοπεύετε να υποστηρίξετε αυτή την αρνητική κατάσταση, πολύ περισσότερο εάν τα σχολεία δεν ανοίξουν τελικά μετά τις 7 Ιανουαρίου;

Β. ΚΙΚΙΛΙΑΣ: Πρώτα από όλα θα ήθελα να ξεκαθαρίσω, και είναι καλό να το έχουμε στο μυαλό μας για όλους τους μήνες οι οποίοι θα ακολουθήσουν. Εξήγησα ότι ξεκινάμε με το εμβόλιο της Pfizer, είμαστε πολύ χαρούμενοι για αυτό, έρχεται στη χώρα στις 26 του μηνός και ξεκινάμε σταδιακά τους εμβολιασμούς από τις 27. Ξεκινάμε από τους υγειονομικούς, πάμε στις ευπαθείς ομάδες, στις κλειστές δομές, στους οίκους ευγηρίας και σταδιακά και στο γενικό πληθυσμό.

Θα ακολουθήσουν άλλα εμβόλια, εξήγησα, 6 Ιανουαρίου η Moderna, μετά ελπίζουμε η AstraZeneca, η CureVac και ούτω καθεξής.

Η δυνατότητα του να εμβολιάσουμε 2 εκατομμύρια συμπολίτες μας το μήνα, είναι αυτό το οποίο εξαρχής έχω αναλύσει με βάσει τα 1.018 εμβολιαστικά κέντρα. Εάν παραστεί ανάγκη να χρησιμοποιήσουμε παραπάνω χώρους ή δυνάμεις, αυτό θα το εξασφαλίσουμε.

Άρα, λοιπόν, ο σχεδιασμός δεν αλλάζει. Όπως θα έρχονται τα εμβόλια, θα αυξάνονται ως εταιρείες που θα παίρνουν έγκριση και θα αυξάνονται ως ποσότητες. Και ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο έχει

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

δώσει τεκμηριωμένα επιστημονικές εγκρίσεις η Εθνική Επιτροπή Εμβολιασμών, έτσι θα πηγαίνουμε να εμβολιάσουμε τους συμπολίτες μας.

Αυτό που έχω να συστήσω είναι ψυχραιμία, πολύ μεγάλη προσοχή και τήρηση των κανόνων ασφαλείας, όχι βιασύνες σε ένα project που εξηγήσαμε πόσο πολυσύνθετο και δύσκολο είναι. Διαβάζω ήδη σε χώρες του εξωτερικού καταστράφηκαν ψυγεία με εμβόλια, στην χώρα την οποία αναφέρατε, άλλες χώρες παρουσιάζουν άλλα προβλήματα στα logistics τους, άλλες χώρες προτάσσουν συγκεκριμένες ομάδες έναντι άλλων.

Θέλει πάρα πολύ μεγάλη προσοχή, θέλει διαφάνεια στην ενημέρωση με έγκυρα επιστημονικά στοιχεία, αυτό σκοπεύουμε να κάνουμε, θέλει σωστές συμβουλές από τους ειδικούς και τους επιστήμονες και δεν θέλει βιασύνη.

Έτσι θα προχωρήσουμε και έτσι όπως καταφέραμε όλους αυτούς τους μήνες να αντιμετωπίσουμε μια τεράστια κρίση Δημόσιας Υγείας, σε ένα πολύ χτυπημένο από την κρίση Εθνικό Σύστημα Υγείας που άντεξε και έμεινε όρθιο, έτσι φιλοδοξούμε να λειτουργήσουμε σε αυτό το πολύ σύνθετο και πολυεπίπεδο πρόγραμμα εμβολιασμού, σταδιακά εμβολιάζοντας όλο και περισσότερες ομάδες του πληθυσμού, έτσι ώστε να φτάσουμε σε ανοσία.

Είμαστε αισιόδοξοι, αλλά είμαστε προσεκτικοί και θα πάμε βήμα-βήμα.

Z. ΡΑΠΤΗ: Σε σχέση με την ερώτηση, πράγματι το lockdown έχει επηρεάσει βάνουσα τις ζωές των παιδιών μας, καθώς όχι μόνο έχουν διακόψει το σχολείο, αλλά έχουν βεβαίως σταματήσει τις κοινωνικές τους επαφές, αλλά και τις επαφές με άλλα μέλη της οικογένειάς τους.

Εκείνο το οποίο το Υπουργείο κάνει αυτή την περίοδο είναι, κατ' αρχήν έχει αναρτήσει στην ιστοσελίδα του συγκεκριμένες συμβουλές προς τους γονείς, για το πώς να διδάξουν τα παιδιά τους για ποιο λόγο υπάρχουν τα μέτρα προστασίας, αλλά βεβαίως και πώς θα τα συμβουλέψουν για την περίοδο της καραντίνας.

Πέραν αυτού το Υπουργείο συνεργάζεται σε προγράμματα συμβουλευτικής υποστήριξης με «το Χαμόγελο του Παιδιού». Τα παιδιά μας λαμβάνουν ψυχολογική υποστήριξη για τα συναισθήματα που βιώνουν, που είναι το άγχος, που είναι η θλίψη, που είναι η οργή για τον περιορισμό που υφίστανται, από ειδικούς επιστήμονες και παράλληλα και οι γονείς λαμβάνουν αυτή την υποστήριξη από ανθρώπους με τους οποίους έχουν την δυνατότητα να επικοινωνήσουν μέσω, αφ' ενός της γραμμής του «Χαμόγελου του Παιδιού», το 1056, το οποίο συνεργάζεται με την γραμμή 10306, και από εκεί δίνονται οι συγκεκριμένες συμβουλές, αλλά και μέσω chat και μέσω messenger και μέσω skype, όπου με ειδικούς επιστήμονες οι οποίοι στελεχώνουν «το Χαμόγελο του Παιδιού», λαμβάνονται αυτές οι συμβουλές γενικότερα.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Επίσης υπάρχει δυνατότητα διαδικτυακών εφαρμογών αλλά και δυνατότητα ψυχολογικής υποστήριξης και δια ζώσης ψυχοθεραπείας στα παιδιά και οικογένειες και είναι επίσης σε εξέλιξη ειδικά προγράμματα για την στήριξη των επαγγελματιών υγείας, οι οποίοι βρίσκονται σε επαφή με τα παιδιά στις δομές ψυχικής Υγείας, αλλά και όταν νοσηλεύονται σε Νοσοκομεία με τον κορονοϊό.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κύριε Υπουργέ, δεδομένου ότι ο εμβολιασμός του πληθυσμού θα ξεκινήσει τον Φεβρουάριο με τους πολίτες άνω των 18 ετών να εμβολιάζονται τον Ιούνιο του 2021, πότε θα επιτευχθεί η πολυπόθητη ανοσία του πληθυσμού; Θα έχει επιτευχθεί μέσα στο καλοκαίρι, οπότε και θα ξεκινήσει η τουριστική περίοδος και στην χώρα θα φτάσουν εκατομμύρια τουρίστες;

B. KIKILIAS: Καταρχάς, ο εμβολιασμός ξεκινάει όπως εξήγησα στις 27 του Δεκέμβρη του 2020. Και ανάλογα με τον τρόπο με τον οποίο θα εγκρίνονται τα εμβόλια, θα αυξάνονται και σε ποσότητες.

Ευελπιστώ ότι κάποια στιγμή θα φτάσουμε να έχουμε περισσότερες ποσότητες και λιγότερη ζήτηση, έτσι ώστε να μπορέσουμε να ικανοποιήσουμε όλες τις ανάγκες του πληθυσμού. Και έχει προβλεφθεί η διαδικασία αυτή και είναι στα χέρια του Πρωθυπουργού η απόφαση, όταν φτάσουμε σε αυτό το σημείο και με ποιον τρόπο ενδεχομένως θα υποστηρίξουμε και άλλες χώρες.

Εξηγήσαμε ότι δεν μπορεί να υπάρχει εθνικισμός των εμβολίων και ότι πρέπει να υπάρξει αλληλεγγύη, έτσι ώστε να μπορέσει να εμβολιαστεί όλος ο πλανήτης.

Είμαι πεπεισμένος, όπως βλέπω τη σειρά των εμβολίων να έρχονται, ότι ο στόχος της ανοσίας θα επιτευχθεί. Αλλά προσέξτε, με βάση τις οδηγίες της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών είναι πάρα πολύ σημαντικό να καταλάβουμε το εξής.

Βλέπουμε ότι η θνητότητα και η νοσηρότητα σε βαριά περιστατικά στα Νοσοκομεία μας, αφορά κυρίως πιο μεγάλες ηλικίες, ευπαθείς ομάδες. Αν λοιπόν καταφέρουμε στα πρώτα βήματα να εμβολιάσουμε πολύ μεγάλο ποσοστό αυτών των συνανθρώπων μας, καταλαβαίνετε ότι γίνεται μια πολύ μεγάλη προσπάθεια προς την κατεύθυνση του να μειωθεί η θνησιμότητα και να μειωθεί και η σοβαρή νοσηρότητα στις μονάδες υγείας.

Και μετά φυσικά θα πάμε και στο γενικό πληθυσμό, ο οποίος έχει αποδειχθεί ότι ειδικά όσο μειώνονται ηλικιακά οι αριθμοί, δηλαδή σε πιο νεαρές ηλικίες, το συντριπτικό ποσοστό περνάει τη λοίμωξη αυτή, τον ίδιο αυτό, με ελαφριά συμπτώματα, κάποιοι και με καθόλου συμπτώματα.

Άρα η λογική της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών είναι αυτή. Έχουμε αποδείξει από την αρχή της κρίσης αυτής, ότι συμβουλευόμαστε και ακούμε τους επιστήμονες τους ειδικούς.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

Θεωρώ, κυρίες και κύριοι, ότι αυτή είναι μια πολύ μεγάλη παρακαταθήκη για το πολιτικό σύστημα και τη δημόσια διοίκηση. Δηλαδή να μην υπάρχουν ενδεχομένως αυτοί οι οποίοι εκφράζουν γνώμη επί παντός επιστητού. Αντιθέτως να έχουμε εξειδικευμένους επιστήμονες σε κάθε τομέα, που κερδίζουμε από τις γνώσεις τους και την εμπειρία τους και μας συμβουλεύουν, έτσι ώστε να μπορέσουμε να παίρνουμε τις καλύτερες δυνατές αποφάσεις.

Αυτό γίνεται λοιπόν και στο project του εμβολιασμού. Έχει γίνει με εγκυρότητα, έχει γίνει με διαφάνεια και θέλω να πω ότι είχατε ήδη την ευκαιρία να γνωρίσετε και τηλεοπτικά στο πρώτο briefing, την κυρία Μαρία Θεοδωρίδου, την Πρόεδρο της Εθνικής Επιτροπής Εμβολιασμών, μια εξαιρετική Καθηγήτρια, Παιδιάτρο-Λοιμωξιολόγο. Ασχολείται πολλά-πολλά χρόνια με τα εμβόλια.

Είναι μια Επιτροπή αυτή, που θα ήθελα να γνωρίσετε σιγά-σιγά όλους τους επιστήμονες που συμμετέχουν σε αυτή και θεωρώ ότι έχει συνεισφέρει σε πολύ μεγάλο βαθμό στο να οργανωθούμε και να ξέρουμε επιστημονικά πώς βαδίζουμε και με τι πλάνο και σχέδιο υλοποιούμε τον εμβολιασμό.

B. ΑΓΓΟΥΡΙΔΗ: Κύριε Κικίλια, χθες ο κύριος Κοντοζαμάνης ανέφερε ένα υψηλό ποσοστό ιατρών που έχουν δηλώσει πρόθεση να εμβολιαστούν. Γνωρίζουμε τα ποσοστά για νοσηλευτές και λοιπούς εργαζομένους των Νοσοκομείων;

Κυρία Ράπτη, σε ποια φάση του προγράμματος εμβολιασμού θα ενταχθούν εργαζόμενοι και φιλοξενούμενοι ψυχικών μονάδων; Ποιες δράσεις δρομολογούνται για την ψυχολογική υποστήριξη των ασθενών με COVID-19, όπως η τηλεσυμβουλευτική; Σε ό,τι αφορά τη δημιουργία έγκαιρης παρέμβασης στην ψύχωση, ποια είναι η ανάγκη που υπαγορεύει σήμερα την οργάνωση και παροχή υπηρεσιών πρόληψης του ψυχικού νοσήματος;

B. ΚΙΚΙΛΙΑΣ: Κοιτάζτε, πράγματι, το είπε και ο Πρωθυπουργός το πρωί, ο Κυριάκος Μητσοτάκης πολύ σωστά, στην περιοδεία του στα Νοσοκομεία της βόρειας Ελλάδας, ότι περιμένουμε από τους υγειονομικούς μας να είναι το παράδειγμά μας σε όλη την κοινωνία.

Και χαίρομαι πολύ που φαίνεται ότι ήδη από τις πρώτες δηλώσεις, γιατί θέλω να επισημάνω ότι θα υπάρχουν δύο κύματα εμβολιασμού των υγειονομικών μας, φαίνεται ότι οι γιατροί μας έχουν ένα πάρα πολύ υψηλό ποσοστό συμμετοχής πάνω από 70%-75% σε ό,τι έχει να κάνει με τα νοσοκομεία του Ε.Σ.Υ.. Και ακολουθούν πιο κάτω οι νοσηλευτές μας και οι βοηθοί νοσηλευτές και το διοικητικό προσωπικό.

Θέλω να εξηγήσω όμως το εξής. Εμείς σεβαστήκαμε το Σύνταγμά μας, το Σύνταγμα λέει ότι ο εμβολιασμός δεν είναι υποχρεωτικός. Προφανώς, νομίζω είναι μία διαδικασία στην οποία ο ένας

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

παραδειγματίζεται από τον άλλον, ξεκινάνε την Κυριακή οι εμβολιασμοί. Θέλω να πιστεύω και είμαι πεπεισμένος για αυτό ότι θα λειτουργήσει αυτό εν είδει αυτής της εκστρατείας του εμβολιασμού, του πατριωτικού καθήκοντός μας, της δράσης αυτής για να προστατεύσουμε τους εαυτούς μας ως υγειονομικοί, να προστατεύσουμε τις οικογένειές μας γιατί γυρίζουμε σπίτι σε αυτούς, στις οικογένειές μας. Αλλά και του ιερού καθήκοντος να προστατεύσουμε τους ασθενείς μας.

Και νομίζω ότι οι υγειονομικοί στο σύνολό τους, θα δώσουν ένα πολύ σημαντικό παράδειγμα και θα εμβολιαστούν σε πολύ υψηλά ποσοστά. Πού το εδράζω αυτό; Θα σας πω.

Τα ποσοστά του εμβολιασμού υγειονομικών στα προηγούμενα χρόνια για τη γρίπη, ήταν 23%. Ήδη μιλάμε για 75% και πάνω για τους ιατρούς και αρκετά πάνω από το 50% για τους νοσηλευτές και το λοιπό προσωπικό και αυξάνεται. Άρα είμαι πεπεισμένος ότι όταν ολοκληρώσουμε τα δύο κύματα εμβολιασμού των υγειονομικών μας, θα έχουμε φτάσει σε πολύ υψηλά επίπεδα.

Αλλά και για τους πολίτες θέλω να πω το ίδιο. Το 2018 εμβολιάστηκαν 2 εκατομμύρια συμπολίτες μας με το εμβόλιο για τον ιό της γρίπης. Στην περσινή χρονιά προμηθευθήκαμε άλλο 1 εκατομμύριο εμβόλια, εμβολιάστηκαν 3.000.000 συμπολίτες μας. Και φέτος, πλησιάζουν τα 4.000.000 οι συμπολίτες μας που έχουν εμβολιαστεί με το εμβόλιο για τον ιό της γρίπης.

Είμαστε πολύ αισιόδοξοι σε αυτό το κομμάτι. Παροτρύνουμε όλους τους συναδέλφους και εργαζόμενους στην υγεία και όλους τους πολίτες, να ενημερωθούν και να εμβολιαστούν και θεωρώ ότι, όπως είπα, βήμα-βήμα, χωρίς βιασύνες, με τις συμβουλές των ειδικών και πολύ μεγάλη προσοχή θα επιτύχουμε και θα επιτύχουμε και σε αυτό το πολύ σημαντικό project του εμβολιασμού, το οποίο έχουμε αναλάβει.

Ζ. ΡΑΠΤΗ: Σε σχέση με τον εμβολιασμό των φιλοξενούμενων στις δομές ψυχικής Υγείας της χώρας, σύμφωνα με το σχέδιο «Ελευθερία» το οποίο έχει εκπονήσει η Κυβέρνηση, ο εμβολιασμός θα ξεκινήσει στις 27 Δεκεμβρίου, όπως εκτιμάται, και οι φιλοξενούμενοι στις δομές αυτές, θα είναι και αυτοί ενταγμένοι, όπως και το προσωπικό των κλειστών αυτών δομών, στην πρώτη φάση εμβολιασμού κατά την διάρκεια της πανδημίας.

Πέραν αυτού, σε σχέση με τη συγκεκριμένη πρόταση την οποία ψηφίσαμε και στην Βουλή για την πρώιμη παρέμβαση στην ψύχωση, αυτή είναι μια ψυχιατρική κοινοτική υπηρεσία, η οποία ουσιαστικά θα λειτουργήσει προληπτικά για τα παιδιά μας.

Σύμφωνα με μια πρόσφατη έρευνα του Πανεπιστημίου των Ιωαννίνων, περίπου 3.200 παιδιά τον χρόνο διαγιγνώσκονται με κάποιο ψυχωτικό νόσημα. Αυτή η διαδικασία και αυτό το πρόγραμμα το οποίο θα τρέξει το αμέσως επόμενο διάστημα, σε συνεργασία με τις δομές ψυχικής Υγείας της χώρας, ψυχιατρικά Νοσοκομεία αλλά και Κέντρα Ψυχικής Υγείας,

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ Υπουργείο Υγείας

ΓΡΑΦΕΙΟ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ &
ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ

θα δώσει την δυνατότητα της έγκαιρης διάγνωσης των πρώτων συμπτωμάτων στους νέους μας, ηλικίας 16-24 ετών.

Είναι μια δράση την οποία έχουν εφαρμόσει σε μεγάλες χώρες του κόσμου, όπως είναι η Δανία, το Ηνωμένο Βασίλειο, αλλά και οι Η.Π.Α., με πολύ καλά αποτελέσματα και είναι μια δράση την οποία θεσμοθετήσαμε ακριβώς για λόγους πρόληψης, αλλά και για να μπορέσουμε εγκαίρως να αντιμετωπίσουμε τα πρώτα επεισόδια.

Να πω επίσης, ότι η παροχή αυτής της υπηρεσίας θα δώσει την δυνατότητα της μη επιβάρυνσης των δομών ψυχικής Υγείας, εάν μια διάγνωση γίνει με καθυστέρηση και καταλαβαίνουμε όλοι πόσο μεγάλη δυσκολία αυτό φέρει και στην οικογένεια, στον νοσηλευόμενο, αλλά βεβαίως και στο Εθνικό Σύστημα Υγείας.

Τώρα, σε σχέση με την ερώτηση που αφορά την παροχή υπηρεσίες τηλεσυμβουλευτικής, είναι ένα πρόγραμμα το οποίο θα τρέξει το αμέσως επόμενο διάστημα και το έχουμε σχεδιάσει για να εφαρμοστεί τόσο σε Νοσοκομεία της χώρας, σε ασθενείς οι οποίοι νοσηλεύονται εκεί, αλλά και άλλους που βρίσκονται σε κατ' οίκον περιορισμό, σε καραντίνα. Και δίνουμε με αυτό τον τρόπο τη δυνατότητα μέσω τηλεσυμβουλευτικής να βρουν συγκεκριμένοι άνθρωποι μια ψυχολογική υποστήριξη.

Αυτό θα γίνει σε συνεργασία με μονάδες ψυχικής Υγείας με τις οποίες συνεργάζεται το Υπουργείο Υγείας και θα μπορούν οι πολίτες να τηλεφωνούν, σύμφωνα με τις οδηγίες που θα δοθούν στην ιστοσελίδα του Υπουργείου σε αυτές τις μονάδες. Είτε λοιπόν τηλεφωνικά, είτε μέσω email θα κλείνουν ένα ραντεβού για να μιλήσουν με τους ειδικούς.

Καταλαβαίνουμε όλοι ότι αυτή την περίοδο που κάποιος νοσεί, είναι περισσότερο παρά ποτέ αναγκαίο να μπορέσουμε να δώσουμε αυτή την ψυχολογική υποστήριξη στους ασθενείς μας.

ΣΥΝΤΟΝΙΣΤΗΣ: Κυρίες και κύριοι, η επόμενη προγραμματισμένη ενημέρωση από τον Υπουργό Υγείας είναι την επόμενη Τετάρτη 30 Δεκεμβρίου. Ευχαριστούμε που μείνατε μαζί μας. Καλά Χριστούγεννα σε όλους.